

[Anker Lau.]

den ville have været under frie forhold, hvor konkurrencen havde fået lov at udfolde sig.

Jeg vil med interesse følge det kommende udvalgs arbejde og forbeholde mig at stille spørgsmål, om der i den mellemliggende tid skulle være sket noget nyt. Vi må jo blandt andet også finde ud af de produktionskostninger og produktionspriser, som i dag gælder for de forskellige mejerier. Mælkens kvalitet og de sundhedsmæssige forhold kan opretholdes også under frie forhold. Efter min mening er den grundlovssikrede næringsfrihed krænket ved dette lovforslag, og det er vel et spørgsmål, om ikke vore juridiske autoriteter burde spørges herom. I fredstid, med vor sociallovgivning og pristalsregulering, kan almenvellet ikke angribes af den måde, hvorpå mælkehandelen foregår. Folkets frie adgang til næringsveje er grundlaget for hele den vestlige kultur og livsform, og det er derfor af afgørende betydning, at næringsfriheden værnes, så meget mere som denne sag er fremholdt som eksempel på, hvorledes der bør forstættes.

Endelig skal jeg minde om, at hele det danske erhvervsliv i fuld enighed mellem alle hovedorganisationer har protesteret imod ophøjelsen af dette forslag til lov, og man har fremholdt de erhvervspolitiske konsekvenser, som kan blive følgen.

Jeg påkalder endnu en gang retsforbundet og måske især partiets ministre, påkalder deres forståelse for denne sags principielle betydning, så meget mere som der ikke foreligger nogen nødvendighed for at gennemføre lovforslaget. Bemyndigelsen fra 1940 har man kunnet bruge i 17 år, og så kan man vel fortsætte med at bruge den; så har man dog holdt muligheden åben for en kommende udvikling. Trods protokollen har retsforbundets højtærede ministre måske dog mulighed for at standse dette lovforslag, og jeg må tilstå, jeg har det syn på sagen, at hvis dette lovforslag gennemføres med retsforbundets direkte eller indirekte støtte, så kan man med rette tale om et forræderi mod næringsfriheden og mod retsforbundets egne tidligere synspunkter, og det vil kunne stå som et symbol på retsforbundets svigten over for frihedens politik.

Poul Claussen: Dette forslags forhistorie bevirker, at de bemærkninger, jeg har at gøre til det, ikke er så forfærdelig mange.

Den første skal imidlertid være den, at mit parti ikke siden sidst har ændret sit syn på den lovgivning, det her drejer sig om. Loven af 1940 var en rammelov; det var en krigslov, kan man kalde den, en hastelov præget af de dengang foreliggende ganske særlige forhold. Det er min opfattelse, at de forbedringer, der siden da er sket vedrørende både behandlingen og forhandlingen af mælk og dermed beslægtede produkter, kun i mindre grad skyldes lovens tilstedeværelse, men at de i første række er begrundet ved en bedre og mere indgående forståelse af hygiejnens betydning i alle led af arbejdet med de her omhandlede, følsomme produkter. Mit parti er derfor af den opfattelse, at handel med mælk, og hvad dertil hører, meget vel kan finde sted ad baner, der giver forbrugerne konkurrencens fordele uden at nedsætte produkternes kvalitet og uden at gøre handelen med dem afhængig af ordninger og restriktioner som dem, der findes i det foreliggende forslag, og som nu ved dette foreslås videreført på ubestemt tid.

Man har i forbindelse med disse ordninger henvist til, at der siden 1940 har fundet en relativ billigørelse af mælken og mælkeprodukter sted over for forbrugerne. Jeg er ikke overbevist om rigtigheden af denne betragtning og finder nogen støtte for denne min antagelse deri, at de oplysninger, der stilledes til det forrige folketingsudvalgs rådighed, da vi i sin tid beskæftigede os med denne sag, med få undtagelser viste, at detaljprisen på mælk i provinsbyerne varierede meget lidt, hvad enten byerne havde indført en mælkeordning eller ej.

Hvad forholdene i det storkøbenhavnske område angår, lider de efter min mening ganske givet under vægten af 17 års gyldighed af den eksisterende mælkelov. Der blev dengang efter indskrænkningen af engrosmejeriernes antal fastlagt en fordeling af salget, således at de 3 store mælkeforsyninger overtog hver 24 pct. — tilsammen 72 pct. — af handelen, medens resten deltes mellem de øvrige mejerier. Da denne ordning ikke er ændret siden, vil det sige, at med udflytningen af befolkningen